

WOORDEN ALS WAARHEID

NIVEAU 1

Spellingcategorie: woorden met **-heid**

Inhoudsopgave

blz.

Niveau 1

1.	Instapdictee	n-121
2.	Oefeningen gericht op het herkennen van de categorie	n-123
3.	Aanbieding van de regel	n-127
4.	Oefenbladen met woorden uit deze categorie	n-128
5.	Controledictee	n-135

Niveau 2

6.	Instapdictee	n-138
7.	Oefeningen gericht op het herkennen van de categorie	n-140
8.	Aanbieding van de regel	n-144
9.	Oefenbladen met woorden uit deze categorie	n-145
10	Controledictee	n-149

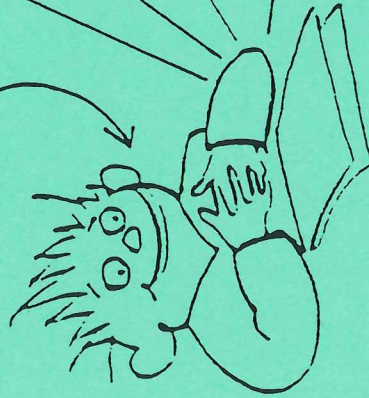
NET-ALS

WOORDEN

hoe zit het ook al weer?

spreek uit

luister goed

begin, gezien, verhaal, terug
je zegt bugin, maar schrijft begin
je zegt guzien, maar schrijft gezien
je zegt vurhaal, maar schrijft verhaal
je zegt turug, maar schrijft terug

dame, broden, aarde, alles, haven, kleiner
er zijn ook woorden waarin je achteraan
een -u hoort, maar een -e schrijft

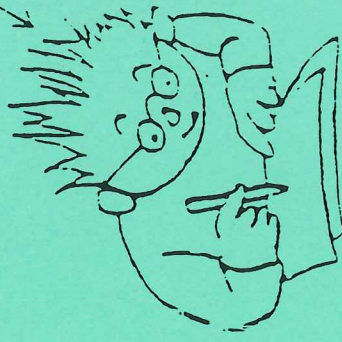
aardig, bezig, rustig
je zegt aardug, maar schrijft aardig
je zegt bezug, maar schrijft bezig
je zegt rustug, maar schrijft rustig

heerlijk
je zegt heerluk, maar schrijft heerlijk

waarheid
er zijn nog meer woorden die net als
waarheid op -heid eindigen

schrijf op

kijk nu

NET-ALS

WOORDEN

hoe zit het ook al weer?

spreek uit

schrijf op

luister goed

kijk na

**Dicteer in zinsvorm aan de leerling, of bied via de
cassetterecorder de onderstaande woorden aan:**

Instapdictee

- 1   waarheid
- 2   wijsheid
- 3   moeilijk*
- 4   eenheid
- 5   domheid
- 6   kwalijk*
- 7   blijheid
- 8   vrijheid
- 9   goedheid
- 10 tevreden*
- 11 droefheid
- 12 schoonheid
- 13 voorzichtig*
- 14 zwakheid

Dictee

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

5 .....

6 .....

7 .....

8 .....

9 .....

10 .....

11 .....

12 .....

13 .....

14 .....

Bied de onderstaande woorden auditief aan (evt. met behulp van een cassette recorder), waarbij de leerling iedere keer als hij een woord met -heid hoort een kruisje moet zetten in het bijbehorende hokje:

- 1   schoonheid
- 2   voorzichtig*
- 3   stijfheid
- 4   droefheid
- 5   rijk aard*
- 6   goedheid
- 7   domheid
- 8   dikwijls*
- 9   zwakheid
- 10 strengheid
- 11 ontevreden*
- 12 traagheid
- 13 snelheid
- 14 hartelijk*
- 15 laksheid

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

waarheid: er zijn nog meer woorden die net als
 waarheid op **-heid** eindigen.

Zet een kruisje bij de woorden met -heid:

snelheid	bedrijvig	traagheid
tevreden	laksheid	rijkaard
lafheid	strengheid	bedanken
woninkje	dikwijls	stijfheid
sufheid	blijheid	wijsheid
eenheid	zuinige	leuning
terug	goedheid	zwakheid

Onderstreep de woorden met -heid:

terug   schoonheid   wijsheid   gierige   domheid   zwakheid
 voorzichtig   koninkje   droefheid   bedanken   luiheid   mistig
 strengheid   zenuwachtig   gemakkelijk   wreedheid   eenheid

Zet een rondje om de woorden met -heid:

lafheid   ontevreden   eenheid   wijsheid   nieuwsgierig   terugblijheid

Doe het nog maar eens:

eerlijk   strengheid   zwakheid   domheid   hartelijk   luiheid   dwaasheid

Zet een streep onder de woorden met -heid:

Kees vertelt niet altijd de waarheid. Luiheid en lafheid zijn niet zo leuk. De meester vraagt aan Jan Willem woorden te noemen die lijken op waarheid en goedheid. Jan Willem noemt: domheid, dwaasheid, wreedheid, rijkaard, flinkheid, dikwijls, traagheid, snelheid en blijheid. Ans weet er ook nog een paar: zwakheid, stijfheid, sufheid en eenheid. Opschepper Hendrik zei laatst: "Ik heb de wijsheid, spreek altijd de waarheid, maar ik weet niets van luiheid, traagheid en laksheid." De uil is het teken van de wijsheid, maar de slak en de schildpad zijn het teken van traagheid.

Goed kijken!

Zet het juiste cijfer bij het goede plaatje:

- 1 droefheid
- 2 snelheid
- 3 wijsheid
- 4 traagheid
- 5 schoonheid

	SPREEK UIT
	waarheid WAT VOOR WOORD IS HET ?
	er zijn nog meer woorden die net als waarheid op -heid eindigen
	SCHRIJF OP
	KLIJK NA

**Bedenk zelf eens 10 woorden die op -heid eindigen.
Schrijf ze hieronder op:**

1	6 .....
2	7 .....
3	8 .....
4	9 .....
5	10 .....

Schrijf het tegenovergestelde op:

wijsheid	d.....
traagheid	s.....
droefheid	b.....
slapheid	st.....

Schrijf over:

strengheid   wreedheid   snelheid   zwakheid   flinkheid
blijheid   dwaasheid   droefheid

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Kies het goede woord:

blijheid	De chauffeur let steeds op zijn .....
schoonheid	Hans spreekt niet altijd de .....
wijsheid	Toen de kinderen plezier hadden, dacht de juf: "Wat een ....."
traagheid	Die man geeft alles weg: hij is de .... zelf.
waarheid	De uil is het teken van de .....
snelheid	De slak is het teken van de .....
goedheid	"Wat een .....", dacht Freek, toen hij de vaas met bloemen zag.

Woorden veranderen!

Voorbeeld: van een kun je eenheid maken.

Doe ook zo met:

waar	.....	laf	.....
droef	.....	wijs	.....
traag	.....	blij	.....
dwaas	.....	vrij	.....
zwak	.....	lui	.....

Verdeel in stukken:

snelheid	snel	heid
vrijheid	.....	.....
wreedheid	.....	.....
flinkheid	.....	.....
schoonheid	.....	.....
strengheid	.....	.....
laksheid	.....	.....

Dicteer aan de leerling of bied via de cassette recorder de volgende woorden aan en geef de opdracht: "Schrijf alleen de woorden op met -heid."

- 1 dikwijls*
- 2 vrijheid
- 3 tapijt*
- 4 traagheid
- 5 schoonheid
- 6 zwakheid
- 7 leuning*
- 8 dwaasheid
- 9 strengheid
- 10 wreedheid
- 11 rijkaard*
- 12 stijfheid
- 13 hoogheid
- 14 deftige*
- 15 blijheid

Woorden met -heid:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dicteer aan de leerling of bied via de cassette recorder de volgende woorden aan en geef de opdracht: "Schrijf alleen de woorden met -heid op."

- 1   verliefdheid
- 2   verkoudheid
- 3   gezelschap*
- 4   werkgelegenheid
- 5   schoenmaat*
- 6   heerlijkheid
- 7   ordelijkheid
- 8   tevreden*
- 9   baldadigheid
- 10 afwezigheid
- 11 dikwijls*
- 12 tapijt*
- 13 oneerlijkheid
- 14 mogelijkheid
- 15 verlegenheid

Woorden met -heid:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

spreek uit

denk na

ik weet

schrijf op

kijk na

Zet de volgende woorden in de goede rij:

zwakheid kwalijk prachtig luiheid moeilijke machtige
wreedheid ijverig droefheid aardige heerlijke snelheid
makkelijk deftige pijnlijke

-ig(e)	-lijk(e)	-heid

Puzzelen!

Zoek de volgende woorden op in de puzzel en streep ze door:

~~droefheid~~ hoogheid lafheid snelheid traagheid vrijheid
waarheid wijsheid zwakheid

F	D	I	E	H	K	A	W	Z	W
L	D	I	E	H	R	A	A	W	Y
I	D	I	E	H	L	E	N	S	S
H	O	O	G	H	E	I	D	N	H
V	R	Y	H	E	I	D	K	H	E
E	D	I	E	H	F	A	L	I	I
T	R	A	A	G	H	E	I	D	D
D	~~D~~	~~I~~	~~E~~	~~H~~	~~F~~	~~E~~	~~O~~	~~R~~	~~D~~

Zet nu alle letters die over zijn achter elkaar.

Welk -heid woord vind je dan?

Schrijf het maar op: .....

Dicteer in zinsvorm aan de leerling of bied via de cassette recorder de onderstaande woorden aan:

Controledictee

- 1 dwaasheid
- 2 lafheid
- 3 sufheid
- 4 tapijt*
- 5 domheid
- 6 strengheid
- 7 tevreden*
- 8 schoonheid
- 9 hoogheid
- 10 terug*
- 11 traagheid
- 12 laksheid
- 13 dikwijls*
- 14 zwakheid

Dictee

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

5 .....

6 .....

7 .....

8 .....

9 .....

10 .....

11 .....

12 .....

13 .....

14 .....

WOORDEN ALS WAARHEID

NIVEAU 2

NET-ALS

WOORDEN

hoe zit het ook al weer?

spreek uit

luister goed

begin, gezien, verhaal, terug
je zegt bugin, maar schrijft begin
je zegt guzien, maar schrijft gezien
je zegt vurhaal, maar schrijft verhaal
je zegt turug, maar schrijft terug

dame, broden, aarde, alles, haven, kleiner
er zyn ook woorden waarin je achteraan
een -u hoort, maar een -e schrijft

aardig, bezig, rustig
je zegt aardug, maar schrijft aardig
je zegt bezug, maar schrijft bezig
je zegt rustug, maar schrijft rustig

heerlijk
je zegt heerluk, maar schrijft heerlijk

waarheid
er zyn nog meer woorden die net als
waarheid op -heid eindigen

schrijf op

kijk nu

NET-ALS

WOORDEN

hoe zit het ook al weer?

spreek uit

luister goed

schrijf op

kijk na

Dicteer in zinsvorm aan de leerling, of bied via de cassette recorder de onderstaande woorden aan:

Instapdictee

- 1 aardigheid
- 2 veiligheid
- 3 ontevreden*
- 4 dankbaarheid
- 5 verbergen*
- 6 vrolijkheid
- 7 heerlijkheid
- 8 nieuwsgierig*
- 9 mogelijkheid
- 10 onzekerheid
- 11 beleefdheid
- 12 zenuwachtig*
- 13 voorzichtigheid
- 14 moeilijkheid

Dictee

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

5 .....

6 .....

7 .....

8 .....

9 .....

10 .....

11 .....

12 .....

13 .....

14 .....

waarheid: er zijn nog meer woorden die net als
 waarheid op **-heid** eindigen.

Zet een kruisje bij de woorden met -heid:

tevredenheid	nieuwsgierigheid
eenzaamheid	onmiddellijk
gemakkelijk	aanwezigheid
dankbaarheid	onleesbaarheid
nauwelijks	fatsoenlijke
hoeveelheid	schuttinkje
bedenkkelijk	voorzichtigheid
houdbaarheid	verlegenheid
gezondheid	jaarlijkse
vervelende	werkgelegenheid

Onderstreep de woorden met -heid:

gedragen zenuwachtigheid oneerlijkheid gevaarlijke
 verschrikkelijk vermoedheid hartige meerderheid
 schandelijk bouwvalligheid baldadigheid gierig koningen
 vergeetachtigheid gezondheid terugkeren vrolijkheid

Zet een rondje om de woorden met -heid:

slimmigheid driftige akelig zuinigheid verdrageenzaamheid

Doe het nog maar eens:

dikwijls viezigheid dapperheid rijk aardtapijten kleinigheid

Bied de onderstaande woorden auditief aan (evt. met behulp van een cassette recorder), waarbij de leerling iedere keer als hij een woord met -heid hoort een kruisje moet zetten in het bijbehorende hokje:

- 1   verliefdheid
- 2   afwezigheid
- 3   schoenpoets*
- 4   minderheid
- 5   onmogelijkheid
- 6   zenuwachtig*
- 7   verkoudheid
- 8   hooghartigheid
- 9   onmiddellijk
- 10 werkelijkheid
- 11 tapijt*
- 12 dapperheid
- 13 bijzonderheid
- 14 verjaardag*
- 15 sappigheid

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

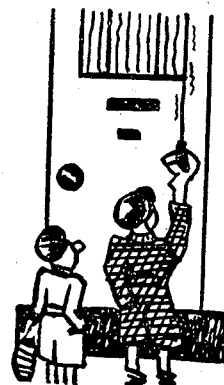
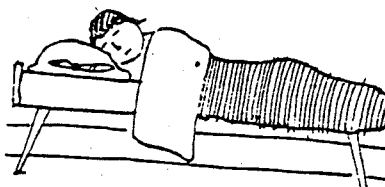
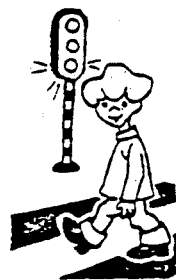
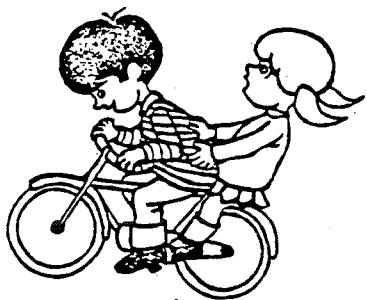
Zet een streep onder woorden met -heid:

In aanwezigheid van de burgemeester werd de moeilijkheid naar voren gebracht. Het ging om de ontevredenheid over de leefbaarheid in het dorp. De meerderheid van de dorpe-lingen vond dat de onveiligheid en narigheid maar eens moest ophouden. De burgemeester vond dat de inwoners niet geheel de waarheid spraken en zei, dat ze hun ontevredenheid niet moesten overdrijven. De verlegenheid van de burgervader was echter groot, toen een inwoner het had over de bouwvalligheid en onstevigheid van sommige huizen in het dorp. Ook de burgemeester vond dat geen kleinigheid en om de veiligheid te verbeteren beloofde hij dat daar wat aan gedaan zou worden. Maar zou daarmee alle narigheid zijn opgelost? Nee natuurlijk, maar de inwo-ners waren al blij dat er iets gedaan zou worden aan hun ontevredenheid en toonden daarvoor hun dankbaarheid.

Goed kijken!

Zet het juiste cijfer bij het goede plaatje:

1	netheid	2	slaperigheid
3	veiligheid	4	onvoorzichtigheid
5	baldadigheid		

	SPREEK UIT
	waar<u>heid</u> WAT VOOR WOORD IS HET ?
	er zijn nog meer woorden die net als waarheid op -heid eindigen
	SCHRIJF OP
	KIJK NA

Woorden veranderen!

Voorbeeld: van vrijheid kun je onvrijheid maken.

Doe ook zo met:

voorzichtigheid .....
tevredenheid .....
dankbaarheid .....
leesbaarheid .....
vermoeidheid .....
zekerheid .....

Zet de volgende woorden in de goede rij:

zuinigheid   nauwelijks   koning   dapperheid   wekelijks
slimmigheid   verzameling   gemakkelijk   eenzaamheid
tekening   jaarlijks   berekening   maandelijks   bepaling
stevigheid

-ing	-heid	-lijk(s)

Bedenk zelf drie -heid woorden. Maak ze maar zolang mogelijk. Schrijf ze maar op:

.....
.....
.....

Kies het goede woord:

veiligheid	Elke dag friet eten is slecht voor de g.....
netheid	Een kilo drop is een grote h.....
mogelijkheid	Opa is alleen; hij kan wel tegen de e.....
treurigheid	Als je dat geheim verklapt, breng je mij in v.....
gezondheid	Zij geeft de verpleegsters een taart uit d.....
viezigheid	Het zebrapad is er voor de v..... ..... van de voetgangers.
snelheid	Ik zie geen m..... om vanmiddag te komen.
eenzaamheid	Vrolijkheid is beter dan tr.....
dankbaarheid	In het verkeer moeten de automobilisten letten op hun s.....
hoeveelheid	Netheid is beter dan v.....

Woorden veranderen!

Voorbeeld: van zeker kun je zekerheid maken.

Doe ook zo met:

houdbaar	.....
verlegen	.....
bijzonder	.....
veilig	.....
gezond	.....
verliefd	.....
moeilijk	.....
mogelijk	.....
dankbaar	.....
zuinig	.....
beleefd	.....

Schrijf het tegenovergestelde op:

aanwezigheid	a.....
meerderheid	m.....
netheid	sl.....
beleefdheid	on.....
dankbaarheid	on.....
zekerheid	on.....
houdbaarheid	on.....
eerlijkheid	on.....
vrolijkheid	tr.....
slimmigheid	d.....
dapperheid	la.....
gulheid	z.....

Schrijf over:

nieuwsgierigheid   vergeetachtigheid   voorzichtigheid
zenuwachtigheid   oververmoeidheid   bouwvalligheid

.....

.....

.....

Verdeel in stukken:

verkoudheid	ver	koud	heid
leesbaarheid	.....	.....	.....
sappigheid	.....	.....	.....
eenzaamheid	.....	.....	.....
heerlijkheid	.....	.....	.....
gezondheid	.....	.....	.....
verliefdheid	.....	.....	.....
houdbaarheid	.....	.....	.....

Zet het goede antwoord in de hokjes achter het juiste cijfer:

- *

A crossword puzzle grid with 10 numbered starting points for words. The grid is composed of white squares for letters and black squares for empty space. The numbers are: 1 (top left), 2 (top middle), 3 (middle left), 4 (middle), 5 (middle left), 6 (middle left), 7 (middle), 8 (bottom middle), 9 (bottom middle), and 10 (bottom left).

Welk woord lees je nu van boven naar beneden in de hokjes onder het sterretje (*)? Schrijf het maar op:

.....

Dicteer in zinsvorm aan de leerling, of bied via de cassette recorder de onderstaande woorden aan:

Controledictee

- 1 onzekerheid
- 2 verliefdheid
- 3 aanwezigheid
- 4 nieuwsgierig*
- 5 vermoeidheid
- 6 voorzichtig*
- 7 baldadigheid
- 8 bouwvalligheid
- 9 onveiligheid
- 10 zenuwachtig*
- 11 bijzonderheid
- 12 slimmigheid
- 13 ontevreden*
- 14 oneerlijkheid

Dictee

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

5 .....

6 .....

7 .....

8 .....

9 .....

10 .....

11 .....

12 .....

13 .....

14 .....

